

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1122/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112218475
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6112218475.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 45 535 108, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti odporcovi O. L., nar. XX. XX. XXXX, t. č. bezdomovec, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, so sídlom ul. J. Bánika 2009/2, 960 01 Zvolen, IČO: 42 305 675, právne zastúpeného JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nemčianska 25, 974 01 Banská Bystrica, o zaplatenie 331,94 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9C/385/2012-61 zo dňa 28. 08. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 69,15 € s príslušenstvom a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec vracia na ďalšie konania.

Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 69,15 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 69,15 €, a to od 06. 06. 2009 až do zaplatenia. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že právny vzťah medzi účastníkmi konania posudzoval ako spotrebiteľský a aplikoval naň ustanovenia Občianskeho zákonníka, upravujúce spotrebiteľské zmluvy (§ 52 a nasledujúce OZ). Konštatoval, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola uzavretá dňa 01. 10. 2007 zmluva o pripojení - služba rýchly internet v zmysle zák. č. 610/2003 Z. z.. V zmluve bola dohodnutá 24 mesačná viazanosť, ktorá mala skončiť 01. 10. 2009. Keďže z predloženého zoznamu neuhradených faktúr vyplynulo, že odporca neuhradil faktúry splatné dňa 05. 11. 2007, 05. 12. 2007 a 05. 02. 2008, porušil tým svoju povinnosť platiť riadne a včas za poskytnuté služby už na začiatku existencie zmluvného vzťahu. V dôsledku porušenia tejto povinnosti právny predchodca navrhovateľa vyúčtoval odporcovi faktúrou zmluvnú pokutu vo výške 331,94 €. Okresný súd sa nestotožnil s tvrdeniami vedľajšieho účastníka, že uvedené ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v prípade, že všeobecné súdy SR túto podmienku vyhlásili za neprijateľnú, je ňou viazaný. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že zmluvná pokuta vo výške 331,94 € bola dojednaná pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo strany účastníka a následnej deaktivácie služby. Považoval ju za uzavretú platne, v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka a v zmysle § 545a Občianskeho zákonníka ju znížil na sumu 69,15 € z dôvodu jej neprimeranosti k hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti. Následne z priznanej sumy navrhovateľovi súd priznal v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj uplatnené úroky z omeškania.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, a to proti výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 69,15 € s príslušenstvom. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, najmä však zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa kritériá ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ako minimálne kritériá pre jeho odôvodnenie. Právny záver okresného súdu, podľa ktorého ustanovenie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, okresný súd žiadnym spôsobom neodôvodnil. Za takéto odôvodnenie nie je možné považovať jeho právne závery, týkajúce sa toho, či je alebo nie je viazaný právoplatnými rozhodnutiami iných všeobecných súdov. Zdôraznil, že vo svojom písomnom podaní zo dňa 31. 05. 2013 formuloval celkovo až 4 dôvody, pre ktoré je citované dojednanie neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pričom okresný súd sa zaoberal len jedným z nich, a to skutočnosťou, že zmluvná pokuta rovnakého významu bola vyhlásená viacerými právoplatnými súdnymi rozhodnutiami za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorými rozhodnutiami však okresný súd nie je viazaný. Žiadnym spôsobom sa však nevysporiadal s tým, prečo ním tvrdené dôvody nie sú dôvodom absolútnej neplatnosti zmluvnej pokuty, t. j. prečo nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako to tvrdil vedľajší účastník, ale sú len dôvodom moderácie jej výšky. Navyiac, sám okresný súd konštatoval, že zmluvná pokuta je neprimeraná k hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti, ktorá skutočnosť by sama o sebe mohla byť podľa jeho názoru dostačujúca na jej posúdenie ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Miesto toho však okresný súd konštatoval, že túto zmluvnú pokutu považoval za platne uzatvorenú podľa § 544 OZ bez vysvetlenia vo vzťahu k vedľajším účastníkom aplikovanému § 37 OZ a mal za to, že je jej výšku možné nanajvýš moderovať. Uvedené nedostatky robia podľa neho napadnutý rozsudok nepreskúmateľným v inštančnom postupe a zároveň predstavujú zásah okresného súdu do práva vedľajšieho účastníka na spravodlivé súdne konanie. Na záver zdôraznil aj to, že absolútne neplatnú zmluvnú podmienku, akou zmluvná pokuta je, nie je možné priznať, a to ani čiastočne, ako to urobil okresný súd, keďže absolútna neplatnosť dopadá na právny úkon od jeho počiatku. Na záver uviedol, že ust. § 53 ods. 1 OZ predstavuje zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý zákaz vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie. Ak by teda dodávateľ, príp. jeho právny nástupca, ako tomu je v prejednávacom prípade, opätovne uplatnil žalobou plnenie na základe tej istej alebo významovo rovnakej neprijateľnej podmienky, konajúci súd musí žalobu uplatňujúcu plnenie z takejto zmluvnej podmienky zamietnuť, pričom už nie je potrebné, aby opätovne zdôvodňoval jej neprijateľnosť. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok rozsudku okresného súdu o čiastočnom priznaní nároku navrhovateľa a o trovách konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o uložení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 69,15 € s príslušenstvom (v poradí I.) a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (v poradí III.) zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. a v tomto rozsahu vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p.

Vo zvyšku, teda vo výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol, zostáva rozsudok okresného súdu podľa § 206 ods. 2 O. s. p. nedotknutý, nakoľko uvedený výrok nebol napadnutý odvolaním.

Odvolací súd poznamenáva, že ak okresný súd posudzoval právny vzťah medzi účastníkmi konania ako vzťah spotrebiteľský a aplikoval naň ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, ide o správny právny záver. Napriek tomu prvostupňový súd zameral odôvodnenie svojho rozhodnutia ohľadne nároku navrhovateľa, vyplývajúceho z uplatnenej zmluvnej pokuty, vyplývajúcej z faktúry vystavenej právnym predchodcom navrhovateľa z dôvodu, že si odporca neplnil svoju povinnosť platiť riadne a včas poskytnuté služby už na začiatku existencie zmluvného vzťahu, len v zmysle ust. § 544 OZ, teda posudzoval len formu takto uzavretej zmluvnej pokuty a jej určitosť, avšak žiadnym spôsobom nepodrobil uvedenú zmluvnú pokutu ako zmluvné dojednanie, ku ktorému došlo v rámci uzavretej spotrebiteľskej zmluvy. Najmä, nepodrobil vyššie uvedené zmluvné dojednanie ex offio kontrole prijateľnosti, či neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania v zmysle spotrebiteľského práva. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia síce odkázal na ust. § 52 a nasl. OZ, avšak z jeho odôvodnenia nevyplýva, na základe akých skutočností má za to, že v prípade dojednanej zmluvnej pokuty nejde o ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia formuloval závery o

platnosti dojednania o zmluvnej pokute výlučne v zmysle ust. § 544 OZ a konštatoval, že uvedená zmluvná podmienka nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou bez toho, aby účastníkom konania v rámci svojho rozhodnutia vysvetlil, na základe akých skutočností a zväžiac ktoré okolnosti ho k formulovaniu tohto právneho záveru viedli. Napriek tomu, že vedľajší účastník na strane odporcu namietal, že v zmluvnou vzťahu so spotrebiteľom nie je dodávateľ nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením zmluvných povinností na jeho strane, a teda ide o hrubú nerovnováhu práv a povinností vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorý je zmluvnou pokutou sankcionovaný za vopred neurčený, ale za to v budúcnosti svojvoľne dodávateľom určiteľný okruh rôznych porušení zmluvy, a to aj bez ohľadu na závažnosť ich následkov, neodôvodnil, prečo nepovažuje dojednanie o zmluvnej pokute za neurčité, pokiaľ na to vedľajší účastník v konaní poukazoval v zmysle ust. § 37 OZ a pod.. Okresný súd teda žiadnym spôsobom nepodrobil zmluvné dojednanie - zmluvnú pokutu, kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok v zmysle spotrebiteľského práva, ak na uvedenú zmluvnú pokutu aplikoval výlučne len ust. § 544 OZ.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že okresný súd sa dôvodmi, pre ktoré považuje vedľajší účastník na strane navrhovateľa uzavretú zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, žiadnym spôsobom v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. v zmysle spotrebiteľského práva, nevysporiadal, v dôsledku čoho musí odvolací súd konštatovať, že v tomto rozsahu je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne, zákonu celkom zodpovedajúce rozhodnutie a náležité, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Preto aj posúdenie otázky (ne)prijateľných zmluvných dojednaní musí odôvodnenie rozhodnutia obsahovať a súd musí uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých uvedenú námietku posúdil. Je nevyhnuté, aby súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie podstatné a právne významné, najmä, ak dôvody (ne)prijateľnosti dojednanej zmluvnej pokuty boli vedľajším účastníkom vznesené už pred prvostupňovým súdom. Podľa odvolacieho súdu však napadnutý rozsudok okresného súdu uvedené atribúty ust. § 157 ods. 2 nespĺňa a uvedené nedostatky robia napadnutý rozsudok okresného súdu v tomto rozsahu nepreskúmateľným v inštančnom postupe a zároveň predstavujú zásah súdu do práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

Súd v záujme vyššej kvality života nemôže resignovať z pozície strážcu vyváženosti ustanovení spotrebiteľských zmlúv. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Práve smernica Rady 93/13/EHS si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Navyiac, vedľajší účastník už pred prvostupňovým súdom poukázal na tú skutočnosť, že v danej veci je nevyhnutné aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. Bude preto úlohou prvostupňového súdu pristúpiť k bližšie uvedenej súdnej kontrole zmluvných podmienok v zmysle námietok, na ktoré vedľajší účastník na strane odporcu poukázal i v konaní.

Odňatie možnosti konať pred súdom však nie je len faktický postup súdu v konaní, ale i rozhodnutie súdu, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva napr. preto, že odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané, súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, prípadne vôbec neodôvodnil a pod.. Nakoľko okresný súd zmluvu o pripojení nepodrobil skúmaniu neprijateľných zmluvných podmienok vrátane dojednaní o zmluvnej pokute, neostávalo odvolaciemu súdu iné, len rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 69,15 € s príslušenstvom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušiť a vec vrátiť v tomto rozsahu okresnému súdu na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Odvolací súd uznáva, že medzi záväzné rozhodnutia pre súdy uvedené v ustanovení § 135 O. s. p. nepatria rozhodnutia súdov, ktoré určili niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú, ako aj s tým, že súd je povinný každú vec individuálne posúdiť a vyhodnotiť, či je, resp. nie je niektorá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve neprijateľná, avšak okresný súd sa týmto svojím právnym záverom neriadil a zmluvné dojednanie v zmysle vyššie uvedeného neposúdil.

Súčasne odvolací súd uvádza, že ak by rozhodnutie okresného súdu o neprijateľnej zmluvnej podmienke - zmluvnej pokute, vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania zmenil vychádzajúc zo skutočností, ktorými sa súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí nezaoberal bez toho, aby účastníkovi konania umožnil sa k novým právnym záverom vyjadriť, príp. predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými, odňal by tak účastníkovi možnosť konať pred súdom. Aj na základe zachovania zásady dvojinstančnosti súdneho konania preto odvolací súd bol nútený rozhodnutie okresného súdu o čiastočnej povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi nárok vyplývajúci zo zmluvnej pokuty a náhrade trov konania zrušiť a vrátiť mu vec v tomto rozsahu na ďalšie konanie.

Na záver odvolací súd poznamenáva, že aj v prípade, ak zmluvná pokuta bola dojednaná v súlade s ustanovením § 544 Občianskeho zákonníka nie je vylúčené, aby (ne)spĺňala kritériá spotrebiteľského práva a v prípade, ak tieto nespĺňa a prvostupňový súd pristúpi k tomu, že bude považovať zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nie je možné jej moderovanie v zmysle § 545a Občianskeho zákonníka, ak je absolútne neplatná.

Úlohou okresného súdu bude preto po zrušení a vrátení veci opätovne posúdiť nárok navrhovateľa, teda, zmluvnú pokutu ako zmluvné dojednanie medzi účastníkmi zmluvy v zmysle spotrebiteľského práva.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvého stupňa v novom rozhodnutí rozhodne i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.